

Wie gaat er nou naar

De Slowaakse stad Košice, vooral bekend in Košice

Het moderne Europa loopt tot waar de gotiek is doorgedrongen, en dan ligt Košice op de buiten grens. Daar staat de meest oostelijk gelegen gotische kathedraal van Europa. Hij werd pas in de veertiende eeuw gebouwd, want het duurde even voordat de gotiek hier vanuit Frankrijk de architectuur beïnvloedde.

In 2013 is Košice (240.000 inwoners) Europese Culturele Hoofdstad, samen met Marseille. Om de stad te bezoeken, moet je een lange reis maken. Vanuit Utrecht ligt hij op 1.500 kilometer, 300 kilometer verder dan Marseille. De bereikbaarheid vanuit de lucht is beperkt, maar je kunt er komen via een van de mooiste treinreizen die er in Europa zijn, van de Slowaakse hoofdstad Bratislava naar Košice, dwars door het Karpatengebergte. Een vijf tot zes uur durende tocht; geriefelijk ouderwets eerste klas, voor slechts 35 euro.

Even was de stad in het wereldnieuws dit jaar, maar weinig lezers wisten dat het om Košice ging: de Hongaar Laszlo Csatory – ook wel de laatste Tweede Wereldoorlogmisdadiger genoemd – werd in Boedapest aangehouden voor verhoor over de misdaden die hij had gepleegd op de Joodse bevolking van Kassa. Dat dit de Hongaarse naam is van Košice werd door de meeste media niet vermeld.

Omdat Košice zo ver weg van alles vandaan ligt, voel je er in de oude binnenstad iets van het verleden, iets van de 'goede oude tijd'. Het is deze oorspronkelijkheid die Košice tot de mooiste, rustigste stad van Slowakije maakt. Op zonnige dagen wordt er geflaneerd door opa's en oma's met hun kleinkind, op de bankjes zitten hand in hand verliefde stelletjes, op de hoek speelt een zigeunerorkestje en de taartjeswinkel op het hoofdplein biedt haast een decadente hoeveelheid gebakjes aan.

Košice is ook de meest tolerante stad van het land, een kruispunt tussen Oost en West, waar eeuwenlang Slowaken, Hongaren, Duitsers, Joden, Roma, Roethenen, Oekraïners, Polen, Tsjechen, rooms-katholieken, oosters-katholieken, lutheranen, calvinisten en oosters-orthodoxen vrijwel probleemloos naast elkaar leefden. Het is de stad waar het Tsjechoslowaakse voetbalelftal in 1993 zijn afscheidswedstrijd speelde, omdat de inwoners niets voelden voor de deling van het land.

En nergens in Slowakije is er na de val van het communisme zo'n sterke civil society ontstaan. In Košice strijdt

ROND OM KOŠICE

De Slowaakse wijnregio Tokaj ligt op slechts 1,5 uur rijden ten zuidoosten van Košice. Ten noorden van de stad staan vele houten kerkjes waarvan er enkele op de werelderfgoedlijst van Unesco staan. In Medzilaborce, ten noordoosten van Košice, staat het grootste Andy Warholmuseum buiten Pittsburgh; zijn ouders zijn uit deze streek afkomstig.

de gewone man al jaren met succes tegen de winning van uranium door een Canadees bedrijf in de bossen rond de stad. Het is dankzij deze initiatiefrijke bevolking dat er veel gedaan wordt om Košice in 2013 op de kaart te zetten: een oud zwembad is omgebouwd tot Kunsthal en even buiten het centrum is een Cultuurpark ontstaan dat bestemd is voor jonge kunstenaars. Het hoogtepunt in 2013 valt op zaterdag 5 oktober, als de uit Parijs overgewaaid Nuit Blanche wordt gevierd en de stad niet zal slapen: musea, restaurants en winkels blijven de hele nacht geopend. Tot de volgende dag, zondag 6 oktober, als de negentigste editie van de oudste marathon van Europa wordt gehouden.

Een gebeurtenis waar de inwoners van Košice graag aan terugdenken, is het bezoek van koningin Beatrix in 2007. Haar staatsbezoek aan Slowakije ging in Bratislava geheel aan de gewone man voorbij; op een paar Nederlanders met vlaggetje in de hand had niemand door wie er door de straten liep. Maar in Košice waren er duizenden uitgelopen om een echte koningin te zien, waarschijnlijk voor het eerst en laatst in hun leven.

Košice is vooral bekend in Košice. Een nooit vergeten stad, want nog nooit ontdekt. Zelfs de meeste Slowaken hebben de stad nooit bezocht. 2013 zal daar weinig aan veranderen.